

6. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ ve AHLAK BİLGİSİ

SINIF İÇİ ETKİNLİK KİTABI

 **Yeni Maarif
Modeli'ne Göre**
Hazırlanmıştır.

YAZARLAR

MUSTAFA KIZILOVA
İBRAHİM ÇAĞLAR

Öğrenci
Merkezli
Etkinlikler

Yaşantı
Temelli
Öğrenme

Bağlam
Temelli
Öğrenme

Açık Uçlu
Sorular

Detaylı
Video
Çözümler

Bilgi
Kutuları

Etkileşimli
Tahta
Desteği

SEVGİ
YILMAZ

İŞ BİRLİĞİ İLE

3D
YAYINLARI

İ S T İ K L Â L M A R Ş I

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder –varsa- taşım;
Her cerîhamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

ön söz

Değerli Öğrenciler, Saygıdeğer Veliler ve Kıymetli Öğretmenler,

Kitabımız, T.C. Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli”nin gereklilikleri esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerimize önemli bir destek sunacak olan bu eserde, müfredatta yer alan tüm beceri, değer ve yetkinlikler detaylıca işlenmiştir.

Bu eser, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde başarıya ulaşmanız için hazırlanmış kapsamlı bir kaynaktır. Günümüz dünyasında, dinî ve ahlaki değerlerin önemi giderek artmakta ve bu değerler toplumsal barışın, bireylerin huzurunun temel taşları olarak görülmektedir. Kitabımız, sadece bilginizi pekiştirmekle kalmayacak, aynı zamanda din ve kültüre dair bilginizi de derinleştirecektir. Her bir etkinlik, sizi düşündürmeyi, sorgulamayı ve öğrendiklerinizi içselleştirmenizi amaçlamaktadır. Bu süreçte, dinamik bir öğrenme deneyimi yaşayarak, bilgiyi aktif bir şekilde keşfetmenizi umuyoruz.

Bu kitabın hazırlanmasında bizlere her türlü desteği sağlayan özellikle, 3D Yayın Müdürü Emre ERDOĞAN’a, çalışmalarımıza değerli katkılarıyla destek veren Nazlı Hilal UZUN’a, dizgi sürecinde büyük fedakarlık gösteren İrem KESKİN’e ve kitabımıza estetik bir dokunuş katan tasarımları için Yusuf Göksun DİKEÇ’e sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Eğitim hayatınızda başarılar diler, bu kitabın sizlere rehberlik etmesini temenni ederiz. Unutmayın ki, bilgiye ulaşma yolculuğunuzda atacağınız her adım, sizi daha bilinçli ve duyarlı bireyler haline getirecektir.

İbrahim ÇAĞLAR

Mustafa KIZILOVA

BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR

OKUYORUM

Bu etkinliklerde öğrencinin aktif öğrenmesini sağlamak esas alınmıştır. Derste öğrenilenleri ezberlemeye veya tekrar etmeye değil, günlük yaşama aktarmaya ve günlük yaşamda uygulamaya yönelik hazırlanmıştır.

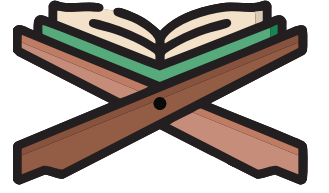
Öğrencinin düşünme, anlama, sorgulama, araştırma ve sorun çözme becerilerini geliştirerek öğrenilen bilgilerin kalıcı hale gelmesini ve günlük yaşamda pratik olarak uygulanabilmesini amaçlar.

BİR AYET ÖĞRENİYORUM

Ayetlerin dinin birincil dereceden kaynağını teşkil etmesi açısından din eğitiminde yeri ve önemi büyüktür. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinde Kur'an merkezli öğrenme-öğretmeye önem verilmiştir ve sürecin bu yönde düzenlenmesi amaçlanmıştır. Bu açıdan kitapta verilen ayetler şu katkıları sağlayacaktır:

- Anahtar kavramların belirlenmesi,
- Ayette verilen ilkelerin tespiti,
- Ayette sunulan bakış açısının kavranması,
- Ayette öne çıkan değerlerin anlaşılması.

BİR HADİS ÖĞRENİYORUM

Allah tarafından insanlara dini öğretmek amacıyla gönderilen peygamberler, o dinin aynı zamanda ilk uygulayıcılarıdır. Yaratıcının eğitiminden geçerek elde ettikleri bu bilgiyi sözleriyle ve davranışlarıyla topluluklara aktarmak, onların iyi bir kul olmaları için gerekli çabayı ortaya koymak peygamberlerin aslî görevidir. Bu nedenle hadisler, konuların gerçek hayatla bağlantısını kurar. Hadisler hem akılda kalıcı sözler olarak işlev görür hem de konuların daha iyi anlaşılması için örnek olaylar sunar.

BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR

BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR

NELER ÖĞRENDİK

Bu bölümde dersin kısa bir özeti yapılmaktadır. Dersleri özlü biçimde özetleme yeteneği, eğitimde çok değerli bir beceridir. İyi bir özet, konuyu anlamayı kolaylaştırmanın yanı sıra verimli çalışmanın da önünü açar. Öğrenciler bu sayede dersi daha iyi kavrar ve konuları hızlıca gözden geçirebilir. Böylece hem öğrenme kalitesi artar hem de zamandan tasarruf edilir.

ÇALIŞMA KİTABI YÖNLENDİRMESİ

Öğrencilerin işledikleri konuları daha iyi kavrayabilmeleri için önemli bir rehber işlevi görmektedir. Her bölümün sonunda bulunan bu görsel, öğrencileri çalışma kitabındaki ilgili etkinliklere yönlendirir. Farklı soru türleri ve alıştırmalarla zenginleştirilmiş etkinlikler, konuların sistemli bir şekilde tekrarlanmasını ve pekiştirilmesini sağlar. Düzenli kullanıldığında öğrencilerin akademik başarısını artıran bu sistem, öğrenme sürecini daha etkili kılmaktadır.

BİLGİ KUTUSU

Kitaptaki bilgi kutuları, öğrencilerin başlıklarla ilgili bilgilere hızlı ve kolay erişmelerini sağlamaya çalışan araçlardır. Öğrencilerin dikkatlerini çekmeyi amaçlamaktadır. Bu kutular, önemli noktaları vurgulamakta ve ek bilgiler sağlamaktadır. Bilgi kutuları, öğrencilere karmaşık bilgileri sindirmede yardımcı olurken aynı zamanda anlama sürecini de hızlandırmaktadır. Öğrencilere konularla daha etkileşimli bir şekilde ilgilenme fırsatı sunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1

PEYGAMBER VE İLAHİ KİTAP İNANCI

İnsanlara Rehber: Peygamber	8
Peygamberlerin İlettiği Mesaj: Vahiy	18
İlahi Kitaplar	22
Bir Sure Öğreniyorum: Felak Suresi	28

ÜNİTE 2

RAMAZAN VE ORUÇ

Oruç ve Kur'an Ayı Ramazan	32
Oruç İbadeti	36
Oruç İbadetinin İnsana Kazandırdıkları . . .	42
Bir Dua Öğreniyorum: İftar Duası	46

ÜNİTE 3

AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Doğru Sözlü Olmak	52
Merhametli Olmak	58
Adap ve Nezaket Kurallarına Uymak	64
Vatanımızı Sevmek	76
Bir Dua Öğreniyorum: Kunut Duaları	84

ÜNİTE 4

PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE HZ. MUHAMMED (S.A.V.)

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğduğu Çevre. .	90
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Ailesi ve Çocukluğu	96
Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Gençlik Yılları . .	100
Bir Sure Öğreniyorum: Fil Suresi	106

ÜNİTE 5

KÜLTÜRÜMÜZDEKİ DİNİ MOTİFLER

Geleneğimizde Dinin İzleri	112
Edebiyatımızda Dinin İzleri	122
Musikimizde Dinin İzleri	126

PEYGAMBER VE İLAHİ KİTAP İNANCI

1

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- İnsanlara Rehber: Peygamber
- Peygamberlerin İlettiği Mesaj: Vahiy
- İlahi Kitaplar
- Bir Sure Öğreniyorum: Felak Suresi

ÖĞRENME ÇIKTILARI

- DKAB.6.1.1.** - Peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesi hakkında bilgi toplayabilme.
- DKAB.6.1.2.** - Vahiylerin insanlara iletildiği mesajları yapılandırabilme.
- DKAB.6.1.3.** - İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme.
- DKAB.6.1.4.** - Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme.

Anahtar Kavramlar

nübüvvet, peygamber, risalet, tebliğ, vahiy

Cevap Anahtarı ve Video Çözümüne ulaşmak için QR kodu okutunuz.

İNSANLARA REHBER: PEYGAMBER

BİLGİ KUTUSU

Peygamber, Allah tarafından insanlar arasından seçilen ve onun mesajlarını insanlara ileten elçidir.

Kur'an-ı Kerim'de peygamber kavramının karşılığı olarak "Nebî" ve "Resul" sözcükleri kullanılır.

Nebi: Allah'ın kendisine vahyettiklerini insanlara aktaran, onları Allah'a inanmaya ve itaat etmeye çağıran peygamber anlamına gelen kelimedir. Nebi kelimesinin çoğulu "Enbiya"dır.

Resul: Allah tarafından kendisine yeni bir kitap verilen, insanları hak dine çağırmakla, dinî ve toplumsal hayatı Allah'ın emirlerine göre düzenlemekle görevli olan elçidir.

Nübüvvet: Bir nebinin Allah ile kulları arasında yaptığı peygamberlik görevidir.

Risalet: Bir resulün gerçekleştirdiği elçilik görevi anlamına gelmektedir.

BİR AYET ÖĞRENIYORUM

"Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti ve mü'minler de iman ettiler. Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inandılar da; "O'nun peygamberleri arasında hiçbir ayırım yapmayız" dediler..."

(Bakara suresi, 285. ayet)

BİR HADİS ÖĞRENIYORUM

"İman; Allah'a, meleklerine, kitabına, O'na kavuşmaya, peygamberlerine ve aynı şekilde öldükten sonra dirilişe iman etmendir..."

(Hadisi Şerif)

Bir Benzetme

Bir gemi okyanuslara ya da denizlere açıldığında önünde pusulası olmadan doğru yolu bulamaz. İnsanlar da bir gemi gibidir. Dünya hayatında kendilerine doğru yolu gösterecek bir rehber olmadan neyin doğru neyin yanlış olduğunu, neleri yapıp nelerden kaçınması gerektiğini bilemez. Bu yüzden akıl ve irade sahibi olan insana Allah, tarih boyunca birçok peygamber göndermiş ve bu peygamberler aracılığıyla insanın doğru yolu bulmasını istemiştir. Bu yüzden peygamberler bir pusula gibi insanlara doğru yolu göstermiş ve kendilerine uyanlar doğru yolu bulmuştur.

1

Boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

nübüvvet vahiy nebi ilahi kitap tebliğ resul risalet rehber

- a. Yüce Allah'ın kendisine yeni kitap indirdiği peygamberlere _ _ _ _ _ denir.
- b. Peygamberler insanların doğru yolu bulmasına yardımcı olan bir _ _ _ _ _ olarak bilinir.
- c. Bir nebinin Allah ile kulları arasında yaptığı peygamberlik görevine _ _ _ _ _ denir.
- ç. Bir resulün gerçekleştirdiği elçilik görevine _ _ _ _ _ denir.
- d. Allah'ın kendisine vahyettiklerini insanlara aktaran, onları Allah'a inanmaya ve itaat etmeye çağıran kişiye _ _ _ _ _ denir. Bu kelimenin çoğulu "Enbiya"dır.

2

Haydi şifreli ifadeyi bulalım. Aşağıdaki kelimeleri bulmaca üzerinde bulduktan sonra kalan şifreli ifadeyi kutucuğa yazınız.

R	P	E	Y	N	E	B	İ	G
İ	A	R	E	S	U	L	M	B
S	E	R	L	E	R	İ	N	S
A	N	Ü	B	Ü	V	V	E	T
L	A	N	L	A	R	İ	Ç	İ
E	N	R	E	H	B	E	R	R
T	E	H	B	E	R	D	İ	R
P	E	Y	G	A	M	B	E	R

- Nebi
- Nübüvvet
- Peygamber
- Resul
- Risalet
- Rehber

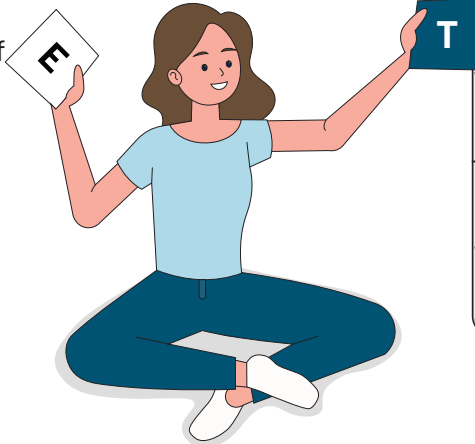

Şifrelenmiş İfade

3

Aşağıdaki sudoku'yu çözünüz. "Tebliğ" kelimesinin harflerini sudoku kurallarına uygun olarak tabloya yerleştiriniz.

Kurallar:

- Yatay ya da dikey aynı satırda her harf mutlaka bir kere kullanılır. Birden fazla kullanılmaz.
- Bulmacanın altı kutucuktan oluşan her alanında her harf bir kere kullanılır, birden fazla kullanılmaz.
- Her sudoku'nun bir çözümü vardır. Bu yüzden sadece emin olduğunuz harfleri yerleştirmelisiniz.

	E	Ğ			T
T			B	Ğ	
	T	E			L
Ğ				T	İ
	B	İ	T		
E				L	

4

Aşağıda verilen tanımdan peygamberlerle ilgili ilkeler çıkarınız.

Yüce Allah'tan vahiyle aldıkları emir ve yasakları insanlara bildirmek; iyiyi, kötüyü, doğruyu ve yanlışlı açıklamakla görevlendirilmiş kişilere peygamber denir.

5

OKU

YORUM

Peygamberlere Neden İhtiyaç Vardır?

Her ne kadar insan akıllı ve irade sahibi bir varlık olsa da insanın kendi aklıyla yaratıcı olan Allah'ın bütün özelliklerini bulması mümkün değildir. Allah'ın insanlara kendisini tanıtmaları için bir peygambere ve peygamberin ileteceği vahye ihtiyacı vardır.

İnsan, Allah'ın varlığını, birliğini aklıyla bulabilir. Ancak bunun ötesinde Allah'a ait birtakım yüce sıfatları aklıyla bulamaz. Yine insan nasıl ibadet edileceğini, ahiretle ilgili durumları düşünerek bulamaz. İşte bu yüzden Yüce Allah, insanların bu ihtiyacını gidermek için peygamberler göndermiştir.

Eğer peygamber gönderilmemiş olsa insanlar; hangi şeyler faydalı, hangi şeyler zararlıdır diye uzun süre düşünüp tartışmak zorunda kalacaklar, belki de hiçbir zaman gerçeği tam olarak öğrenemeyecekler ve herkes aynı doğru üzerinde birleşemeyecekti. Yüce Allah insanlara olan merhameti nedeniyle insanların işlerini kolaylaştırmak için peygamberleri göndermiştir.

"Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

(Enbiyâ suresi, 107. ayet)

Peygamberler insanları ahiret hayatında karşılaşacakları tehlikelere karşı uyarmak ve dünyada iyi ve güzel iş yapanları ahirette iyi ve güzel bir hayatla müjdelemek üzere gönderilmiştir.

"Biz müjdeleyici ve sakındırıcı olarak peygamberler gönderdik ki artık peygamberlerden sonra insanların, Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın"

(Nisâ suresi, 165. ayet)

"İnsanlar tek bir ümmetti. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere kitapları hak olarak indirdi. Kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra o konuda ancak; kitap verilenler, aralarındaki kıskançlık yüzünden anlaşmazlığa düştüler. Bunun üzerine Allah iman edenleri, kendi izniyle, onların hakkında ayrılığa düştükleri gerçeğe iletti. Allah, dilediğini doğru yola iletir."

(Bakara suresi, 213. ayet)

Bu okuma parçasından peygamberlerin gönderilme nedeni ile ilgili ilkeler çıkaralım.

Yüce Allah her topluma peygamber göndermiştir.

Peygamberlik çalışarak elde edilemez. Yüce Allah, dilediği insanları seçerek peygamber olarak görevlendirmiştir.

Peygamberlere iman, imanın altı esasından biridir. Mümin; Allah tarafından insanlara doğru yolu göstermek için seçkin kimselerin gönderildiğine, bu kimselerin Allah'tan getirdiği bütün bilgilerin gerçek ve doğru olduğuna iman eder. Allah, her Müslüman'a aralarında herhangi bir ayırım yapmadan bütün peygamberlere inanmayı farz kılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de yirmi beş peygamberin adı geçmektedir. Peygamberlerin ilkinin Hz. Âdem, sonuncusunun ise Hz. Muhammed (s.a.v.) olduğu haber verilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de bu peygamberlerden bazılarının hayat hikâyelerinden kesitler sunularak inkârcılara karşı verdikleri tevhit mücadelesi anlatılır.

Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberler:				
Hız. Adem	Hız. İdris	Hız. Nuh	Hız. Hud	Hız. Salih
Hız. İbrahim	Hız. İsmail	Hız. Lut	Hız. İshak	Hız. Yakub
Hız. Yusuf	Hız. Eyyub	Hız. Şuayb	Hız. Musa	Hız. Harun
Hız. Davut	Hız. Süleyman	Hız. Zülkifl	Hız. İlyas	Hız. Elyesa
Hız. Yunus	Hız. Zekeriya	Hız. Yahya	Hız. İsa	Hız. Muhammed

Kur'an-ı Kerim'de isimleri geçtiği hâlde peygamber olup olmadıkları hakkında kesin bilgi olmayan salih insanlar vardır.

- Hız. Lokman (a.s.)
- Hız. Üzeyir (a.s.)
- Hız. Zülkarneyn (a.s.)

BİR
AYET
ÖĞRENİYORUM

"... Allah, elçilik görevini kime vereceğini çok iyi bilir..."

(En'âm suresi, 124. ayet)

"İşte bu, Allah'ın lütfudur. Onu (peygamberliği) dilediğine verir. Allah, büyük lütuf sahibidir."

(Cuma suresi, 4. ayet)

ÖNEMLİ NOT

Yüce Allah her topluma peygamber göndermiştir. Peygamberimize peygamberlerin sayısı sorulduğunda 124.000 peygamber geldiğini söylemiştir.

6 Aşağıdaki ayetten peygamberlerle ilgili neler çıkarılabilir? Boşluğa yazınız.

"Peygamber, Rabb'inden kendisine indirilene iman etti; müminler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman etti ve şöyle dedi: 'O'nun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz.' Ayrıca 'İşittik ve itaat ettik. Ey Rabb'imiz! Senden bağışlama dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.' dediler."

(Bakara suresi, 285. ayet)

7 Sınıf Etkinliği Yapalım

Oyunun adı: Kelime Treni Oluşturmak

Süre: 20 dakika

Oyunun kuralları:

- Kitabımızda Kur'an-ı Kerim'de adı geçen yirmi beş peygamberin adı verilmiştir.
- Öğrencilere 5 dakika süre verilir ve bu isimleri ezberlemeye çalışmaları istenir.
- Öğretmen masasının önünde oturan ilk sıradaki öğrenciden başlanarak sırayla her bir öğrencinin bir peygamberin adını söylemesiyle oyuna başlanır.
- Sıra ile herkes kendinden önce söylenen isimlere bir diğer peygamberin adını ekleyerek oyuna devam eder.
- İsim söyleyemeyen veya yanlış, oyundan çıkar.
- Yirmi beş peygamberin adı söylenene kadar oyuna devam edilir.

8 Kur'an-ı Kerim'de adı geçtiği hâlde peygamber olup olmadıkları bilinmeyen salih kişiler kimlerdir?

- Hz. L _ _ _ _ _
- Hz. Ü _ _ _ _ _
- Hz. Z _ _ _ _ _

9 Aşağıda verilen isim listesinde Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen peygamberlerin adlarını bulup (✓) işareti ile işaretleyiniz.

Mustafa	İlyas	İsa	Erhan	Yusuf
Süleyman	Kerem	Şuayb	Elyasa	Eyyüb
Mevlüt	İsmail	İbrahim	Zafer	Yasin
Âdem	Musa	Sinan	Hud	Yunus
Ömer	Zekeriya	Harun	Güven	Ayhan
Zülkifl	İlhan	Yakup	Muhammed	Nuh
Lut	İshak	Zakir	Davud	Atıf
Yahya	Sadık	Salih	Cihan	İdris

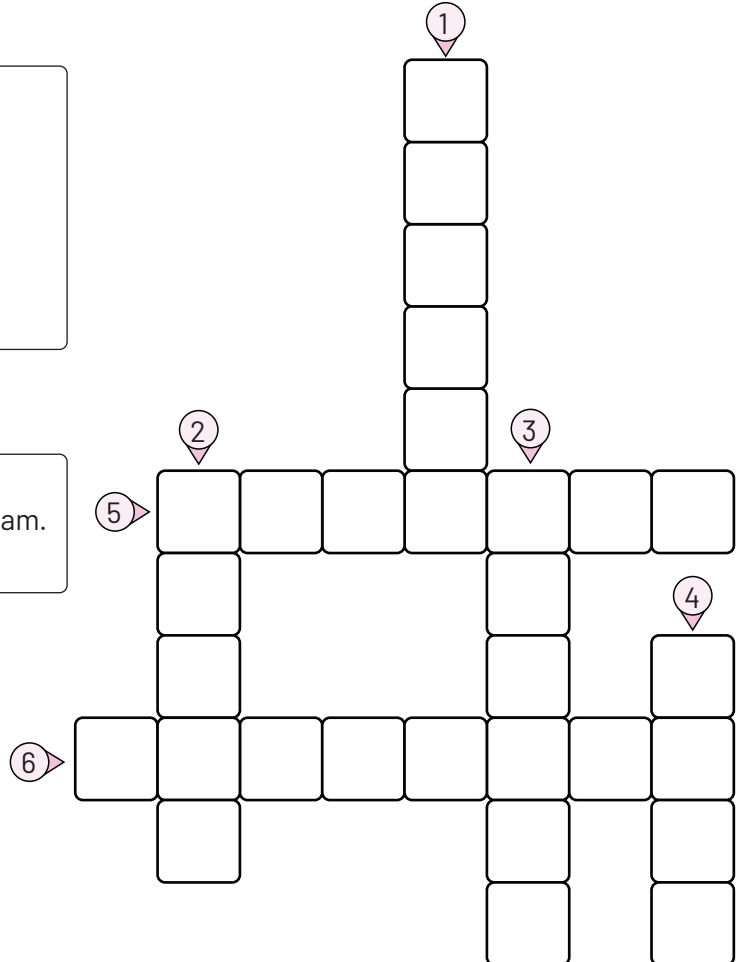
10 Aşağıdaki tanımları okuyarak çengel bulmacayı doldurunuz.

Yukarıdan Aşağı

1. Nebi kavramının çoğulu (peygamberler)
2. Allah tarafından kendisine yeni kitap verilen peygamber.
3. Kur'an'da ismi geçtiği halde peygamber olup olmadığı belli olmayan salih kişi.
4. İlk peygamber.

Soldan Sağa

5. Bir resulün elçilik görevi anlamına gelen kavram.
6. Son peygamber.

PEYGAMBERLERİN ÖZELLİKLERİ VE GÖREVLERİ

Peygamberler, Allah'tan aldıkları vahiyleri insanlara iletmekle görevlidir. Peygamberler bu görevleri kapsamında insanlara Allah'ın ayetlerini anlatırlar.

Peygamberlerin görevleri; tebliğ, davet, müjde ve uyarı yapmak, açıklamak ve uygulayarak örnek olmaktır. Bütün peygamberlerin sahip olduğu bazı ortak özellikler vardır. Bunlara peygamberlerin sıfatları da denir.

a. Sıdk: Doğru Olmak

Peygamberler, doğru sözlü ve dürüst insanlardır. Onlar peygamber olmadan önce de asla yalan söylememişler ve toplumlarında dürüst insanlar olarak tanınmışlardır.

b. Emanet: Güvenilir Olmak

Peygamberler, güvenilir insanlardan oluşur. Onlar kendilerine emanet edilen şeyleri aynen koruyup sahiplerine veren kimselerdir. Peygamberler hem insanların emanetlerini korumuşlar hem de Allah'ın emaneti sayılan peygamberlik görevini hakkıyla yerine getirmişlerdir. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bu özelliği sebebiyle yaşadığı toplumda "Muhammedü'l-Emin" (Güvenilir Muhammed) lakabı verilmiştir.

c. Fetanet: Akıllı ve Zeki Olmak

Peygamberlik, zor ve sorumluluk gerektiren bir görevdir. Bu görevi yerine getirecek olan insanlar, toplumlarının en akıllı ve zeki olanları arasından seçilmiştir. Peygamberler, kendilerine yöneltilen itirazlara ve sorulara en uygun karşılıkları vermek için de fetanet sıfatına sahip olmalıdır.

ç. İsmet: Günah İşlemekten Korunmuş Olmak

İsmet; Yüce Allah'ın, peygamberlerini gizli ve açık her türlü günahattan koruması demektir. Peygamberler genel olarak belli bir ahlaki seviyede olurlar ve günah olarak nitelendirilecek davranışları yapmazlar.

d. Tebliğ: Allah'tan Aldığı Mesajları Olduğu Gibi İnsanlara Bildirmek

Tebliğ; "ulaştırma, duyurma" anlamlarına gelir. Terim olarak peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahyi eksiksiz olarak insanlara duyurması demektir.

Bütün peygamberler, gönderildikleri toplumun bir kısmı tarafından yalanlanmış ve alaya alınmıştır. Kendilerine gelen vahyi tebliğ ederken itirazlar, engeller ve kınamalarla karşılaşmışlardır.

Yüce Allah; elçilerini bu zor görevlerinde daima desteklemiş, onlara her türlü yardımını göndermiştir. Bu yardımlardan bazıları da mucizelerdir. Allah'ın peygamberlerini doğrulamak ve desteklemek için yarattığı, insanların benzerini getirmekten âciz kaldığı olağanüstü olaylara **mucize** denir.

Bazı Mucize Örnekleri:

Hız. Nuh'a (a.s.) inanmayanların tufan ile helak olması

Nemrut tarafından atıldığı ateşin Hız. İbrahim'i (a.s.) yakmaması

Hız. Musa'nın (a.s.), asası ile denizi ikiye ayırarak kavmine yol açması

Hız. Süleyman'ın (a.s.) karıncanın konuşmasını anlaması

Hız. İsa'nın (a.s.), Allah'ın izniyle ölüleri diriltmesi ve hastaları tedavi etmesi

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) en büyük mucizesi Kur'an-ı Kerim'dir.

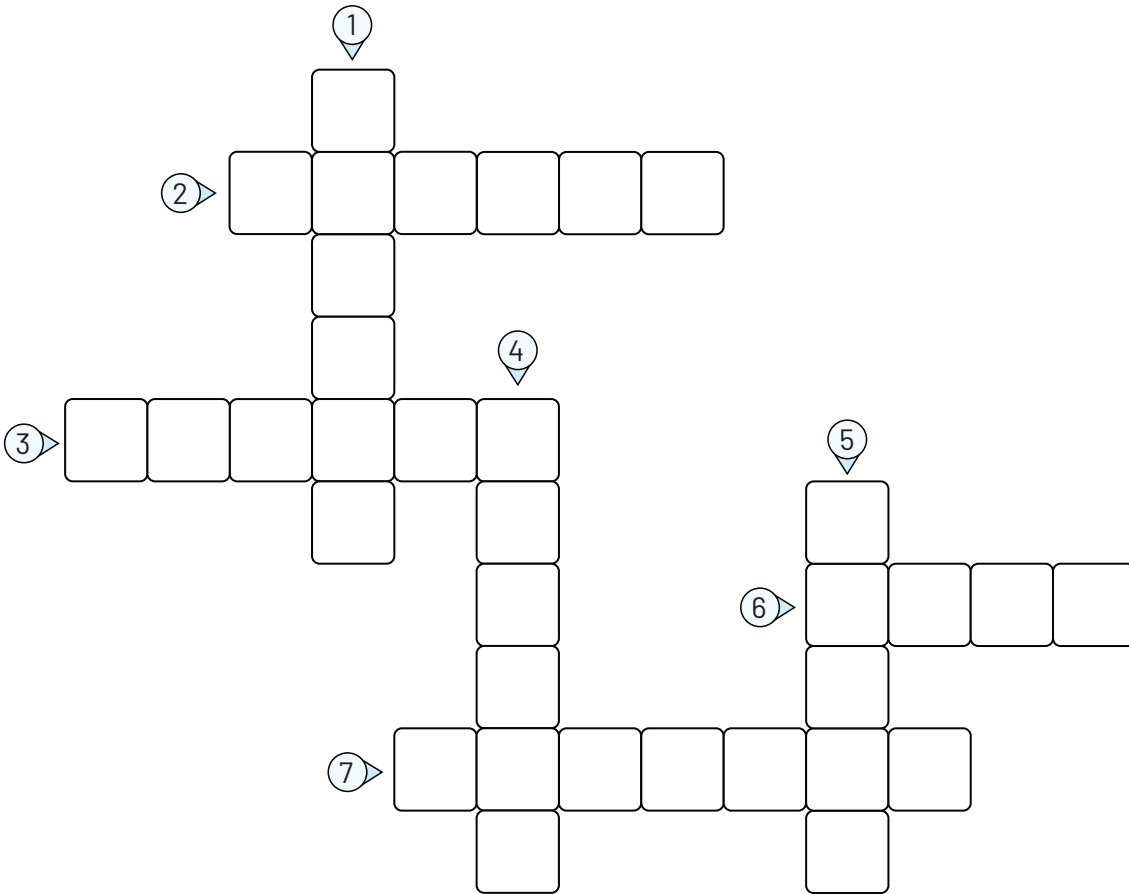
PEYGAMBERLERİN GÖREVLERİ

Peygamberler, Allah'tan aldıkları vahiyleri insanlara iletmekle görevlidir. Peygamberler bu görevleri kapsamında insanlara Allah'ın ayetlerini anlatırlar.

- a. Tebliğ ;** Peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahyi insanlara ekleme ve çıkarma yapmadan olduğu gibi aktarmalarına denir.
- b. Tebyin;** Peygamberler Allah'ın emir ve yasaklarını insanlara açıklarlar.
- c. Temsil;** Peygamberler İslam'ı anlama ve yaşama konusunda insanlara örnek bir yaşam sürerler.
- ç. İnzar;** Peygamberler Allah'ın emirlerine uymayanları uyarırlar.
- d. Tebşir;** Peygamberler Allah'ın emirlerine uyanları müjdelerler.
- e. Tezkiye;** Peygamberler insanların kötü huy ve alışkanlıklardan uzaklaşmalarını sağlamaya çalışırlar.

11

Aşağıdaki tanımları okuyarak çengel bulmacayı doldurunuz.

Yukarıdan Aşağı

- 1. Peygamberlerin Allah'ın mesajlarını insanlara olduğu gibi aktarmaları.
- 4. Peygamberlerin güvenilir olmaları.
- 5. Peygamberlerin günah işlemekten korunmaları.

Soldan Sağa

- 2. Peygamberlerin dini yaşama konusunda insanlara örnek olmalarını ifade eden görevleri
- 3. Allah'ın izniyle peygamberlerin gösterdikleri olağanüstü olaylar.
- 6. Peygamberlerin doğru sözlü olmaları.
- 7. Peygamberlerin akıllı ve zeki olmaları.

12

Aşağıda verilen ayetlerin peygamberlerin hangi özelliği ile ilgili olduğunu noktalı yere yazınız.

"Onlar, büyük günahlardan ve hayâsızlıktan kaçınırlar; kızdıkları zaman da kusurları bağışlardır."

(Şuâra suresi, 37. ayet)

"Kitap'ta (Kur'an'da) İbrahim'i de an. Gerçekten o, son derece dürüst bir peygamber idi."

(Meryem suresi, 41. ayet)

"Rabb'inin yoluna, hikmetle ve güzel öğütüyle davet et; onlarla en güzel şekilde tartış!.."

(Nahl suresi, 125. ayet)

"(Hepsi de) güçlü bir iradeye ve keskin bir kavrayış yeteneğine sahip olan İbrahim, İshak ve Yakup'u hatırla."

(Sâd suresi, 45. ayet)

"Ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim."

(Şuâra suresi, 107. ayet)

13

Aşağıda verilen açıklamaların peygamberlerin hangi görevi ile ilgili olduğunu altına yazınız.

Peygamberler geldikleri toplumda var olan kötü huy ve alışkanlıklardan insanların uzak kalması için mücadele etmiştir.

Yüce Allah, peygamberlerine vahiy yoluyla emir ve yasaklarını bildirmiştir. Peygamberler de bu vahyi olduğu gibi insanlara anlatmıştır.

Peygamberler, dünya hayatında iyi ve güzel işler yapan insanları ahiret hayatında cennet ile müjdelerler.

Peygamberler, Allah'ın mesajlarında insanların anlayamadıkları yerler olduğunda onu insanlara açıklarlar.

Peygamberler kendilerine indirilen vahyi önce kendi hayatlarında uygularlar ve böylece insanlara güzel bir örnek sunarlar.

Peygamberler, dünya hayatında kötü ve çirkin işler yapanları ahiret hayatında karşılaşacakları olumsuzluklar için uyarır.

Hiz. Şuayb (a.s.) Medyen halkına peygamber olarak gönderildiğinde Medyenliler ölçü ve tartıda hile yapıp haksız kazanç elde ediyordu. Hiz. Şuayb (a.s.) onların bu işten uzak durması için mücadele etti.

"Orta namaza dikkat edin." ayeti indiğinde sahabiler, "Orta namaz" ile hangi namazın kastedildiğini anlayamadı ve durumu Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) sordu. Peygamberimiz; orta namaz ile kastedilenin "İkinci namazı" olduğunu söyledi.

Sıdk	Emanet	Tebliğ	Fetanet	İsmet
Hırsızlık, iftira, dedikodu gibi günah sayılabilecek davranışlardan uzak olmak.	Allah'tan aldıkları mesajları olduğu gibi insanlara aktarmak.	Kendi aleyhlerine bile olsa hiçbir zaman yalan söylememek.		
Kendi devirlerinde yaşayan ve kendileri ile getirdikleri daveti inkâr edelerin ortaya attıkları iddiaları çürütecek kadar zeki olmak.	Kendilerine teslim edilen eşyaları aynen sahiplerine iade etmek.	Hz. Muhammed'i (s.a.v.) öldürmek için suikast timi kuran Mekkelilerin bu planlarını Hz. Muhammed (s.a.v.), zekâsını kullanarak atlatmıştır.		
Peygamberler özü sözü bir insanlardır. Yalandan kaçınmışlardır.	Peygamberler insanlara Allah'ın dinini anlatmıştır.	Hz. Muhammed (s.a.v), akrabası bile olsa kimsenin hakkında yalancı şahitlik yapmamıştır.		
Peygamberler kendilerine söylenen bir sır olduğunda onu kimseye söylememiştir.	Hicret esnasında takip edileceğini düşünen Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine'ye normalde gidilen yolun tersi istikamette hareket ederek takip edilmekten kurtulmak istemiştir.	Gasp ve kan davası Mekke halkının yaygın davranışları arasında yer aldığı hâlde Hz. Muhammed (s.a.v.) hayatı boyunca bunlardan uzak durmuştur.		

NELER ÖĞRENDİK?

- Allah'ın mesajlarını insanlara ileten kişilere peygamber denir. Kur'an'da peygamber kavramı yerine nebi ve resul kavramları kullanılır. Peygamberler insanlara rehberlik eden kişilerdir. Peygamberlerin sıdk, emanet, tebliğ, ismet ve fetanet özellikleri ortaktır. Peygamberlerin tebliğ, tezkiye, tebşir, temsil, tebliğ ve inzar görevleri vardır.

PEYGAMBERLERİN İLETTİĞİ MESAJ: VAHIY

Vahiy: Yüce Allah'ın bir emri, bir hükmü veya bir bilgiyi peygamberlerine gizli olarak bildirmesidir. Yüce Allah, ilk peygamber Hz. Âdem'den (a.s) son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v) kadar bütün peygamberlere vahiyler göndermiştir.

Vahiyler, insanın yaratıcısını tanımasını sağlar ve kulluğun nasıl yapılması gerektiği konusunda rol gösterici mesajlardır. Yüce Allah, peygamberleri insanlar arasından seçmiştir. Çünkü Allah, peygamberlerin insanlara rol model olmasını istemektedir. Allah'ın gönderdiği vahiyleri peygamberler önce kendileri uygulamış ve vahyin yaşanabilirliğini insanlara göstermiştir. Eğer Yüce Allah peygamberleri insanlardan değil de üstün özelliklere sahip varlıklardan seçseydi o zaman insanlar bu üstün özellikli varlığın yaptıklarını örnek alamazlardı.

İnsanlar tarih boyunca kendilerine Allah'ın mesajlarını iletecek, kendilerine doğru yolu gösterecek bir uyarıcıya ihtiyaç duymuştur.

Vahyin Gönderiliş Amaçları:

- Allah'ın varlığı ve birliği hakkındaki delilleri ortaya koymak
- Allah'ın doğru tanınmasını ve ona kulluk edilmesini sağlamak
- İnsanların doğru bilgiye sahip olmalarını ve öğüt almalarını sağlamak
- İnsanlara nelerden sorumlu olduklarını öğretmek
- İnsanları iyi ve güzel davranışlara yönlendirmek
- İnsanların yanlış inançlara ve yollara sapmasını engellemek
- İnsanlara ahlaklı ve erdemli bir hayatın yolunu gösterip onlara kılavuzluk yapmak
- Yeryüzünde iyinin ve güzelin hâkim olmasını sağlamak, kötülüğün ortadan kalkmasını sağlamak
- İnsanların ahiret hayatında "Biz bunu duymadık." gibi bahanelerini ortadan kaldırmak
- İnsanların hem bu dünyada hem de ahiret hayatında mutluluğunu sağlamak

1 "İşte bu (Kur'an), kendisiyle uyarılınsınlar, Allah'ın ancak bir tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye bütün insanlara bir bildiridir."

(İbrahim suresi, 52. ayet)

Bu ayetten vahiy ile ilgili çıkarılabilecek ilkeleri yazınız.

2

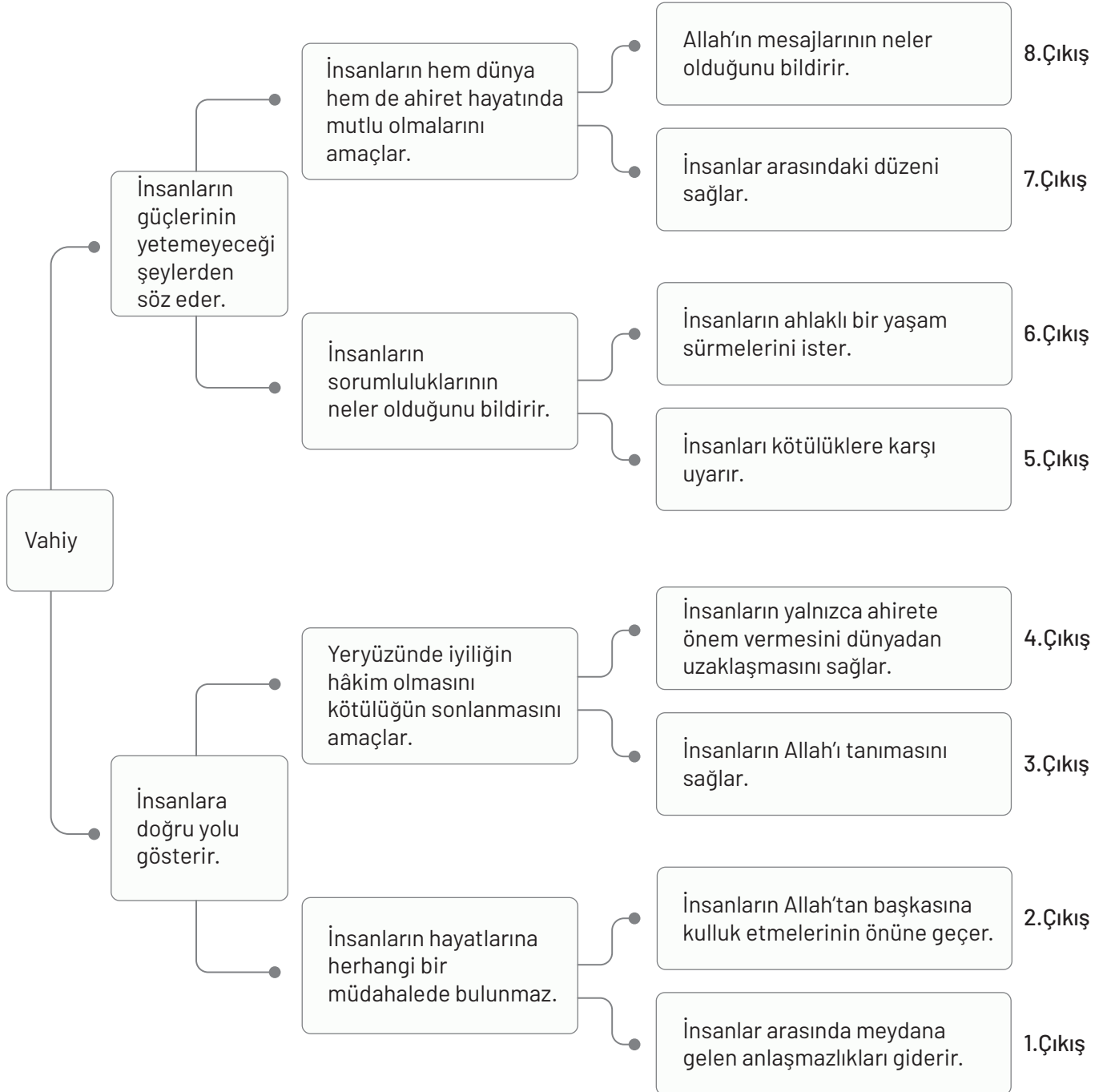
"Resulüm! Biz, Nuh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyedyoruz. Nitekim İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a onun soyundan gelen peygamberlere, İsa'ya, Eyyüb'e, Yunus'a Harun'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik. Davud'a da Zebur'u verdik."

(Nisâ suresi, 163 . ayet)

Bu ayetten vahiy ile ilgili neler çıkarılabilir?

3

Tanılayıcı dallanmış ağaçta vahiy ile ilgili açıklamalar verilmiştir. Vahiy kavramından başlayarak doğru ifadelerden devam edildiğinde doğru çıkışın hangisi olduğunu bulunuz.

Evimden uzakta bir okula başlamıştım. Oraya gidip gelirken serviste uzun zaman kaybediyordum. Okula gidip gitmediğimi ve nerede olduğumu merak eden ailem bana ulaşmak için bir cep telefonu satın aldı.

Cep telefonu geldiğinde kullanım kılavuzuna bakarak ayarlarını yaptım ve telefonu nasıl kullanabileceğimi bu kılavuzdan öğrendim.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde “Vahyin Gönderiliş Amacı” konusunu işlerken öğretmen vahye neden ihtiyaç duyulduğunu anlattı ve bizim de gündelik hayattan konuyla ilgili örnek vermemizi istedi.

Ben parmak kaldırıp söz aldım ve şunları söyledim: Öğretmenim! Ben okula uzaktan geliyorum. Ailem beni merak ettiği için yakın zamanda bana bir cep telefonu aldı. Ben ilk kez cep telefonu kullanacağım için nasıl kullanılacağını bilmiyordum. Bu yüzden telefonun kullanım kılavuzuna baktım ve gerekli ayarları yaptım. Eğer kullanım kılavuzu olmasaydı bir hayli zorlanacaktım. Ben vahyi elektronik eşyaların kullanım kılavuzlarına benzetiyorum. Vahiy de bizlere dünyada neler yapmamız gerektiğini, nelerden kaçınmamız gerektiğini, nelere inanmamız gerektiğini, nelerin yanlış inançlar olduğunu açıklıyor. Peygamberler de vahyin nasıl yaşanacağını gösteren rehberlerdir.

Öğretmen, benim güzel bir örnek verdiğimi söyledi ve beni tebrik etti.

a. Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce nedir? Yazınız.

b. Bu parçada vahyin gönderiliş amaçlarından hangilerine değinilmiştir? Yazınız.

c. Bu parçada peygamberler ile ilgili nelere değinilmiştir? Yazınız.
